

PULSKI FILMSKI EUROPOLIS - KAD SE SARKOZY OBRAĆA RADNICIMA

Naivno izmišljanje realnosti

Piše: **Dragan RUBESA**

Film poput "Snjegova Kilimandžara" nijedan hrvatski sineast nema hrabrosti snimiti, iako dizalice i škverovi Marseillea mogu biti i dizalice bilo koje naše luke

Daniela iz njihove mladosti koji izvode unuci na proslavi njihove godišnjice braka).

U frankofilski orijentiranom paralelnom pulskom "Europolisu" koji funkcionira kao programsko zagrijavanje za Arenu, dva francuska filma, "Sarkozy" Xaviera Durringera i "Snjegovi Kilimandžara" Roberta Guediguiana, savršeno se nadopunjuju. Prvi spomenuti prikazuje onu vrstu neoliberalne politike koja je dovela protagoniste drugog filma na prosjački štup. Durringerov film prati naime različite etape političkog uspona bivšeg francuskog predsjednika Nicholasa Sarkozyja (glumi ga autentični Denis Podalydes). Ali u toj farsu ne postoji ništa čemu bismo se mogli nasmejati, ništa što bi moglo barem naslutiti na kolateralnu štetu koju je njen junak prouzrokovao. U autorovoj sarkastičnoj komediji moći, Sarkozy je transformiran u poludjelu političku marionetu naglašene gestikulacije. On je pravi čovjek spektakla, a njegova pozornica je francuska politika. Čak je i njegovo obraćanje radnicima svedeno na čisti eksplozivni teatar gesti i šupljih fraza. Njegov protivnik De Villepin naziva ga "patuljkom". Ali "Sarkozy" također pokazuje kako bračno, izvanbračno i političko nisu odvojeni pojmovi već se oni vječno isprepliću u francuskoj političkoj svakodnevnici.

U Sarkozyjevom životu postojale su tri žene. Jedna bivša (Cecilia), jedna sadašnja (Carla Bruni) i jedna koja mu je zadala najviše glavobolja (Angela Merkel). Prema Ceciliji je bio brutalan i nazivao ju glupom kujom. Prema Carli je izigravao velikog šarmera. A pred Angelom je bio poput pudlice. Nažalost, Sarkozyjevi najljigaviji ideološki stavovi i uvjerenja, pogotovo oni vezani za politiku prema imigrantima, takozvanim "sans papiers", svedeni su tek na alu-

Hladnoća arogancija - "Sarkozy"

ziju. Kao što ni manirističke makinacije Podalydesova patuljka Sarkozyja nikad nisu u stanju nadvisiti manirizam Servillova patuljka Andreotija u Sorrentinovu komadu "Il Divo", ma koliko se i Sarkozy trudio biti "il divo" francuskog političkog teatra.

Povratak u Estaque

Koliko je u Durringerovoj političkoj farsu Sarkozyjevo obraćanje radnicima zvučalo perverzno, pokazuje i sudbina junaka prekrasnog Guediguianova filma "Snjegovi Kilimandžara" (publika prerano ugaslih riječkih filmskih Mediteranskih igara imala je priliku upoznati kompletni autorov opus u paralelnom retrospektivnom programu). Kao i svi dosadašnji autorovi filmovi, tako je i ovaj najnoviji ambijentiran u marsejskom starom radničkom kvartu Estaque koji postaje seminalna Guediguianova lokacija. Film je inspiriran znamenitom poemom Victora Hugoa "Les pauvres gens", s time da se piščevi "siromašni ljudi" sada referiraju na novu konfiguraciju radničke klase u Sarkozyjevoj Francuskoj a ne na

period u kojem su nastali Hugoovi "Jadnici". Na kraju Hugoove poeme, siromašni ribar odluči usvojiti djecu umrlog susjeda, jer kad već daje sve od sebe da nahrani njih petero koliko ih već ima, naći će se mjesta i za još dvoje.

Sada je ta odluka postavljena u ponešto drukčiji suvremeniji kontekst. Sindikalni povjerenik Michel (Guediguianov glumac fetiš

Jean-Pierre Darroussin) toliko je dobar i plemenit da je odlučio i sam dati otkaz nakon što je isti već bio uručen dvadesetorici lučkih radnika. Iako nezaposlen, on živi u sretnom braku s Marie-Claire (neizostavna Arianne Ascaride). Čak se osjeća pomalo neugodno jer mu se ne kako čini da se u odnosu na njegove kolege uljuljao u "buržujsku" dokolicu, obi-

teljska roštiljanja uključena. Ali njihova sreća biva dovedena u pitanje kad im u stan upadnu dvojica maskiranih pljačkaša i ukradu im novac koji su im prijatelji poklonili za putovanje u Keniju o kojem su toliko sanjali ("Snjegovi Kilimandžara" ne aludiraju toliko na istoimenu filmsku adaptaciju Hemingwayeve pripovijetke već je riječ o starom songu Pascala

Toplina emocija - "Snjegovi Kilimandžara"

Moralne dvojbe

Ali Michel će ubrzo otkriti da je jedan od pljačkaša njegov bivši kolega kojem je također uručen otkaz, te biva suočen s neizbježnim moralnim dvojabama - kazniti počinitelja ili loachovski prihvatiti pljačku kao svojevrsnu proletersku reapproprijaciju (poput ribara iz Hugoove poeme tako i mladi pljačkaš mora brinuti od svojoj braći nakon što su ih napustili roditelji). Jer, Guediguian kao da se ne može odvojiti od svojih naivnih protagonista koji nanovo izmišljaju samu realnost. Ali ta naivnost je prožeta nevjerovatnom toplinom i iskrenim emocijama. Kao da promatramo neku staru primorsku storijsku koju su nam između dvije partije briškule ispričali naši nonići uz čašu crnog vina i zvuke crvčaka, a za koju je potrebno malo strpljenja da ju odslušamo do kraja.

Naravno, ima u Guediguianovu malom velikom filmu puno drugih manje ozbiljnih stvari u kojima se može uživati. On uči djecu kako jesti sardine. On nam pokazuje kako bojkotirati mesara koji se ponaša bahato. On pokazuje kako razgovarati sa usamljenim starićima usred noći. To su oni mali detalji koji proviruju iz kompletnog Guediguianova opusa u kojem sa svakog marsejskog prozora pogled pada na lučke dizalice.

Zato mi se čini da je lokacija pulskog Kaštela pogrešan odabir za projekciju "Snjegova Kilimandžara". Taj iznimni film trebao je biti prikazan u jednoj od hala brodogradilišta "Uljanik". Film koji nijedan hrvatski sineast nema hrabrosti snimiti, iako dizalice i škverovi Guediguianova Marseillea mogu biti i dizalice bilo koje naše luke.